

การใช้ชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏจันทร์เกษม
The Ways of Living Following Sufficiency Economy Principle
of Chandrakasem Rajabhat University Students

อลิสา ประมวลเจริญกิจ¹, จันทรวรรณ สำราญสำรวจกิจ² และวาสนา ดอนจันทร์ทอง³
Alisa Pramulcharoenkij¹, Jantarawan Samransamruajkit², and Vasana Donchanthong³

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องการใช้ชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏจันทร์เกษม เพื่อศึกษาทัศนคติ พฤติกรรม และความรู้ความเข้าใจของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏจันทร์เกษมต่อการใช้ชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง เครื่องมือ คือ สอบถามกลุ่มตัวอย่างจากนักศึกษาสังกัดคณะวิทยาการจัดการ คณะวิทยาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ คณะเกษตรและชีวภาพ บัณฑิตวิทยาลัย และวิทยาลัยการแพทย์ทางเลือก พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ไม่ได้กู้ยืมกองทุนร้อยละ 63.5 และกู้ยืมกองทุนร้อยละ 36.5 นักศึกษามีรายได้เดือนละ 3,001-6,000 บาท ร้อยละ 35.7 มีจำนวนมากที่สุด รองลงมามากกว่า 9,000 บาท ร้อยละ 27.4 นอกจากนี้ค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิตต่อเดือนของนักศึกษาประมาณ 3,001-6,000 บาท ร้อยละ 41.5 มีจำนวนมากที่สุด รองลงมา 6,001-9,000 บาท ร้อยละ 19.1 และนักศึกษาส่วนใหญ่มีเงินออม ร้อยละ 65.6 แหล่งที่มาของรายได้ที่นักศึกษาได้มาจากผู้ปกครอง ร้อยละ 46.0 รองลงมาจากการทำงานพิเศษ ร้อยละ 30.3

จากการศึกษาความคิดเห็นในด้านต่างๆ ของนักศึกษาส่วนใหญ่มีการใช้จ่ายเงินเพียงพอ ร้อยละ 65.1 และการใช้จ่ายไม่เพียงพอ ร้อยละ 34.9 นอกจากนี้สาเหตุที่นักศึกษาส่วนใหญ่เลือกใช้ชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงเนื่องจากสภาพเศรษฐกิจ ร้อยละ 33.2 รองลงมา คือ รายได้มีจำกัด ร้อยละ 25.4 และนักศึกษาส่วนใหญ่เลือกใช้ชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงในระดับปานกลาง ร้อยละ 71 ความเหมาะสมของนักศึกษาในการใช้ชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงส่วนใหญ่ใช้ชีวิตอย่างเหมาะสม ร้อยละ 79.3 และนักศึกษาส่วนใหญ่ได้รับการสนับสนุนที่จะใช้ชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงปานกลาง ร้อยละ 55.6 นักศึกษาส่วนใหญ่ประสงค์จะใช้ชีวิตตามหลักเศรษฐกิจ

¹ อาจารย์โปรแกรมวิชาการเงินและการธนาคาร คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทร์เกษม

² อาจารย์โปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทร์เกษม

³ อาจารย์โปรแกรมวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารธุรกิจ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทร์เกษม

พอเพียงร้อยละ 91.7 นักศึกษาส่วนใหญ่มีแรงบันดาลใจการใช้ชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาจากโทรทัศน์ ร้อยละ 57.7 รองลงมา คือ ผู้ปกครองร้อยละ 16.2

จากการศึกษาความต้องการขั้นพื้นฐานในการใช้ชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงในมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทร์เกษมในระดับมามี 5 รายการ ดังนี้ ความต้องการให้มีการเผยแพร่หลักการใช้ชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงเป็นอันดับแรก มีเนื้อหาสอดแทรกในการเรียนการสอนในวิชาที่เกี่ยวข้อง มีบริการให้การอบรมในเรื่องการใช้ชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง มหาวิทยาลัยมีความพร้อมในการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาการใช้ชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง และมีการให้การอบรมในเรื่องการใช้ชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง

คำสำคัญ : หลักเศรษฐกิจพอเพียง

Abstract

This study aimed to investigate the way of living following sufficiency economy principle among students at Chandrakasem Rajabhat University and to study viewpoints, behaviors, and comprehensions toward the sufficiency economy of Chandrakasem Rajabhat University students. The research methodology included a questionnaire by collecting data of students from different faculties: Management Sciences, Education, Humanities and Social Sciences, Agricultures and Life Sciences, Graduate school students, and Alternative Medicine. The findings indicated that 63.5 % of the subjects did not loan to study, and 36.5 % of the subjects loaned to study. In terms of students' monthly salary, 35.7 % of all were in between 3,001 to 6,000 baht evaluated as the highest level, and 19.1% of all were in between 6,001 to 9,000 baht, respectively. Most of the subjects (65.6%) had savings in their accounts. In terms of their salary resources, 46.0% of the subjects attained salary from their parents, and 30.3% of them earned money from their part-time jobs.

With regard to other issued opinions, 65.1% of the subjects were able to spend sufficiently, and 34.9% of them reported they were unable to spend sufficiently. Moreover, 33.2 % of the subjects preferred to live their lives depending on the principle of sufficiency economy theory due to the economic situation, and 25.4% of them had limited money to spend. Furthermore, 71% preferred to live according to their sufficiency economy in a moderate level. 79.3 of the subjects lived their lives suitably and sufficiently. 55.6% of the subjects were

supported to live according to their sufficiency economy in a moderate level. And, the majority of the subjects (91.7 %) demanded to live with the economic sufficiency theory. In terms of the inspiration toward the sufficiency economy, 57.7% perceived it from television and 16.2% perceived it from their parents.

In terms of basic needs in their lives due to the sufficiency economy within the Chandrakasem Rajabhat University campus, the findings revealed that 5 items were evaluated in a high level. These were 1) the need to broaden the sufficiency economy principle, 2) the theory suitable to be assorted in lessons, 3) the facilitation in attending seminars of the sufficiency economy, 4) the preparation of the university to educate them to realize how to live according to their sufficiency economy theory, and 5) having seminars to educate them the sufficiency economy.

Keywords: Sufficiency Economy Theory

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

มนุษย์มีความต้องการอย่างไม่จำกัด แต่ทรัพยากรมีปริมาณจำกัดจึงก่อให้เกิดความไม่สมดุล ความไม่เพียงพอ ดังนั้น หลักเศรษฐกิจพอเพียงจึงสามารถลดหรือขจัดปัญหาที่เกิดขึ้นได้ โดยลดความต้องการ หรือ ก่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างชาญฉลาด เพื่อให้เกิดความเพียงพอ กับทรัพยากรที่มีอย่างจำกัด และสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ และความเปลี่ยนแปลงต่างๆทางสังคม ตลอดจนในปี พ.ศ.2540 ซึ่งเป็นช่วงที่ประเทศไทย ต้องประสบปัญหาวิกฤตทางเศรษฐกิจ และ ต้องการรักษาความมั่นคงและเสถียรภาพ เพื่อให้สามารถพึ่งพาตนเอง และ พัฒนานโยบายที่สำคัญเพื่อการฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศ ดังนั้น การใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจึงเป็นแนวทางหนึ่งที่จะใช้ในการแก้ปัญหาต่างๆ และนำพาประเทศเข้าสู่ภาวะที่สมดุลได้ เช่น การที่เศรษฐกิจมีการเจริญเติบโต ก่อให้เกิด

รายได้ต่อหัวของประชากรเพิ่มขึ้น นำมาซึ่งความมั่งคั่ง และความร่ำรวยมากขึ้น จึงทำให้มีความต้องการใช้ทรัพยากรมากขึ้นในอัตราที่สูงเช่น น้ำมัน และพลังงาน เป็นต้น จึงเป็นเหตุให้ความสมดุลระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมเกิดปัญหา และส่งผลกระทบต่อมนุษย์ที่อยู่บนโลก เช่น ภาวะโลกร้อนที่เกิดจากการพัฒนาทำให้มีการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์มากเกินไป ปัญหาดังกล่าวสามารถแก้ไขด้วยการนำทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ประโยชน์ ซึ่ง ดร.จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา (2551) อธิบายถึงการพัฒนาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงว่า เป็นการพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงถึงความพอประมาณ หมายถึง ความพอดี ที่ไม่มากและไม่น้อยจนเกินไป ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่พอประมาณ นอกจากนี้ มีการใช้หลักเหตุผลในการตัดสินใจเรื่องต่างๆ โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นอย่างรอบคอบ ทำให้

มีภูมิคุ้มกันที่ดี ซึ่งเป็นการเตรียมตัวให้พร้อมรับ
ต่อผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงรอบตัว
ปัจจัยเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้ จะต้องอาศัยความรู้
และคุณธรรม เป็นพื้นฐาน กล่าวคือ มีความรอบรู้
ความรอบคอบ และความระมัดระวังในการดำเนิน
ชีวิตและการประกอบกิจการ และมีคุณธรรม
คือ การยึดถือคุณธรรมต่างๆ เช่น ความซื่อสัตย์
สุจริต ความอดทน ความเพียร การมุ่งต่อประโยชน์
ส่วนรวมและการแบ่งปัน เป็นต้น ตลอดจนการ
ประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นหลัก
ปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรง
พระราชทานให้แก่ประชาชนชาวไทย เพื่อใช้ในการ
ดำเนินชีวิตต่อตนเอง และสังคม เนื้อหาเศรษฐกิจ
พอเพียงไม่ได้เป็นหลักการทางเศรษฐกิจอย่างเดียว
แต่ได้ครอบคลุมไปในหลักการอื่นๆ เช่น ศาสนาสังคม
การเมืองและวัฒนธรรมดั่งนั้น จึงหมายความว่า
ถ้าใคร หรือสังคมใดดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจ
พอเพียงที่สมบูรณ์แบบแล้ว เศรษฐกิจพอเพียง
จะเปรียบเสมือนวิถีชีวิตทั้งหมดของคน หรือสังคม
นั้นๆ

จากสภาพปัญหาทางเศรษฐกิจโลกและ
เศรษฐกิจของประเทศไทยในปัจจุบันที่กำลังประสบ
วิกฤติทางการเงิน ทำให้ชีวิตความเป็นอยู่
ของประชากรส่วนใหญ่ในประเทศไทยมีปัญหาอย่าง
มากทั้งในเรื่องของเศรษฐกิจ ตลอดจนการดำเนิน
ชีวิต ของคนไทย รวมถึงส่งผลกระทบต่อเด็ก และ
เยาวชนซึ่งเป็นกำลังที่สำคัญของชาติ ทั้งในด้านการ
ดำเนินชีวิต และด้านการศึกษา ดังนั้นการรับมือต่อ
ปัญหา และการที่จะแก้ปัญหาดังกล่าวนั้น สิ่ง
ที่สามารถจะทำได้คือการดำเนินชีวิต โดยยึดหลัก
ปรัชญา และ แนวทางตามแนวพระราชดำริ ของ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในเรื่องการใช้ชีวิตตาม
หลักเศรษฐกิจพอเพียงนั้น จึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง

ด้วยเหตุนี้ คณะวิจัยจึงให้ความสำคัญ และศึกษา
เกี่ยวกับแนวคิด และ ทศนคติของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษมในปัจจุบันต่อการ
ใช้ชีวิตแบบพอเพียงในสถานการณ์ที่เป็นอยู่เพื่อให้
สอดคล้องกับหลักปรัชญาการใช้ชีวิตตามหลัก
เศรษฐกิจพอเพียง และเป็นแนวทางการใช้ชีวิต
ตลอดจนได้แนวคิดในการดำเนินชีวิตตามหลัก
เศรษฐกิจพอเพียง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทัศนคติของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษมต่อการใช้ชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษมต่อการใช้ชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง
3. เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษมต่อการใช้ชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้

1. ทำให้ทราบว่านักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษมสามารถนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไปใช้ในการดำเนินชีวิตในปัจจุบันได้มากน้อยเพียงใด
2. ทำให้ทราบว่านักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษมได้แนวทาง และวิธีการในการปฏิบัติตนหลักเศรษฐกิจพอเพียงอย่างไร
3. ทำให้ทราบข้อมูลพื้นฐานในการดำเนินชีวิตแบบพอเพียงของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม สำหรับใช้เป็นแนวทางในการปรับใช้ให้เข้ากับการดำเนินชีวิตในปัจจุบันได้

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การศึกษาจากแหล่งเอกสาร (Documentary Research) เป็นการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากหนังสือ วารสาร และอินเทอร์เน็ต แล้วรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้เป็น ความรู้พื้นฐานในการทำรายงานวิจัยต่อไป

2. การศึกษาภาคสนาม (Field Research) เป็นการศึกษาโดยวิธีการรวมข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) จากแบบสอบถามแล้วนำไปใช้ในการสัมภาษณ์ ประชากรกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งข้อมูลที่ได้จะเป็นข้อมูลเชิง ปริมาณ (Quantitative Data) ได้แก่ ทักษะคิด พฤติกรรม และความรู้ความเข้าใจในหลักเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน เป็นต้น

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่องการใช้ชีวิตตามหลัก เศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ จันทรเกษม โดยมีผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย นักศึกษาสังกัดคณะวิทยาการจั ดการ คณะวิทยาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ คณะเกษตรและชีวภาพ บัณฑิต วิทยาลัย และวิทยาลัยการแพทย์ทางเลือก พบว่า อาชีพหลักของบิดามารดานักศึกษาส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพค้าขายร้อยละ 36.1 รองลงมาเป็น ข้าราชการและเกษตรกรรม ร้อยละ 17.4 และประกอบ อาชีพพนักงานเอกชนน้อยที่สุดร้อยละ 4.6 นักศึกษา ส่วนใหญ่ไม่ได้กู้ยืมกองทุน ร้อยละ 63.5 และกู้ยืม กองทุนร้อยละ 36.5 รายได้ของครอบครัวนักศึกษា ส่วนใหญ่ 25,001 – 30,000 บาท ร้อยละ 34.8 รองลงมา 5,001–10,000 บาท ร้อยละ 18.7 และรายได้ ต่ำกว่า 5,000 บาท น้อยที่สุด ร้อยละ 5 สำหรับรายได้ ของนักศึกษาส่วนใหญ่เป็น 3,001–6,000 บาท ร้อยละ 35.7 รองลงมามากกว่า 9,000 บาท ร้อยละ 27.4 และต่ำกว่า 1,000 บาท น้อยที่สุด ร้อยละ 2.9

นอกจากนี้ค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิตต่อเดือนของ นักศึกษาส่วนใหญ่เป็น 3,001–6,000 บาท ร้อยละ 41.5 รองลงมา 6,001–9,000 บาท ร้อยละ 19.1 และต่ำกว่า 1,000 บาท น้อยที่สุดร้อยละ 3.3 และนักศึกษา ส่วนใหญ่มีเงินออม ร้อยละ 65.6 และไม่มีเงินออม ร้อยละ 34.4 ส่วนแหล่งที่มาของรายได้ นักศึกษา ส่วนใหญ่ได้มาจากผู้ปกครอง ร้อยละ 46.0 รองลงมา มาจากการทำงานพิเศษ ร้อยละ 30.3

จากการศึกษาความคิดเห็นในด้านต่างๆ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม ส่วนใหญ่มีการใช้จ่ายเงินเพียงพอ ร้อยละ 65.1 และการใช้จ่ายไม่เพียงพอ ร้อยละ 34.9 และถ้า นักศึกษามีรายได้ที่จะใช้จ่ายประจำเดือนไม่เพียงพอ นักศึกษาจะแก้ปัญหาคือส่วนใหญ่จะขอทางบ้านเพิ่ม ร้อยละ 46.1 รองลงมาหางานพิเศษทำ ร้อยละ 35.7 สำหรับ แต่ละเดือนนักศึกษามีการใช้จ่ายส่วนใหญ่ คือ อันดับ 1 ค่าอาหารและเครื่องดื่ม ร้อยละ 38.6 อันดับ 2 ค่าที่พัก ร้อยละ 23.2 อันดับ 3 ค่าโทรศัพท์ ร้อยละ 20.3 อันดับ 4 ค่า Internet ร้อยละ 10.8 อันดับ 5 ค่าเสื้อผ้า ร้อยละ 7.1 นักศึกษารู้จักหลัก เศรษฐกิจพอเพียงจากโทรทัศน์มากที่สุด ร้อยละ 73.4 รองลงมาจากหนังสือพิมพ์ ร้อยละ 13.3 และสิ่งที่มี อิทธิพลมากที่สุดในการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าและ บริการคือ ราคา ร้อยละ 34.9 รองลงมาคุณภาพ ร้อยละ 28.2 นักศึกษาตัดสินใจเลือกซื้ออาหารโดย ส่วนใหญ่ใช้เกณฑ์ ราคา ร้อยละ 33.2 รองลงมา คุณภาพ ของสินค้า ร้อยละ 31.5 นอกจากนี้สาเหตุ ที่นักศึกษาส่วนใหญ่เลือกใช้ชีวิตตามหลักเศรษฐกิจ พอเพียงเนื่องจากสภาพเศรษฐกิจ ร้อยละ 33.2 รองลงมา คือ รายได้ ร้อยละ 25.4 และนักศึกษา ส่วนใหญ่เลือกใช้ชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ปานกลาง ร้อยละ 71 ความเหมาะสมของนักศึกษา ในการใช้ชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงส่วนใหญ่ใช้

ชีวิตอย่างเหมาะสม ร้อยละ 79.3 และนักศึกษาส่วนใหญ่ได้รับการสนับสนุนที่จะใช้ชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงปานกลาง ร้อยละ 55.6 นักศึกษาส่วนใหญ่ประสงค์จะใช้ชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงร้อยละ 91.7 นักศึกษาส่วนใหญ่มีแรงบันดาลใจการใช้ชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาจากโทรทัศน์ ร้อยละ 57.7 รองลงมา คือ ผู้ปกครอง ร้อยละ 16.2

จากการศึกษาความต้องการขั้นพื้นฐานในการใช้ชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับมากอยู่ 5 รายการโดยเรียงตามลำดับดังนี้

ความต้องการให้มีการเผยแพร่หลักการใช้ชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงในมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทร์เกษม เป็นอันดับแรก มีเนื้อหาสอดคล้องตรงในการเรียนการสอนในวิชาที่เกี่ยวข้องกับบริการให้การอบรมในเรื่องการใช้ชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงจากมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทร์เกษมมหาวิทยาลัยมีความพร้อมในการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาการใช้ชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง และมีการให้การอบรมในเรื่องการใช้ชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงจากมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทร์เกษม

เอกสารอ้างอิง

จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา.(2551). "คำปรารภ" ใน คำพ่อสอน ประมวลพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพฯ: มูลนิธิพระดาบส

ฐิติมน ทองพิมพ์.(2550). ผลการใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการเรียนรู้รายวิชาภูมิเศรษฐศาสตร์ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเชียงใหม่. www.cmcat.ac.th (Online), Available : [www.cmcat.ac.th / PDF/ titimon.doc](http://www.cmcat.ac.th/PDF/titimon.doc)

ศิริวรรณ หวังดี.(2550). แนวทางการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง ภาคกลาง จำนวน 10 กรณีศึกษา. gotoknow (Online), Available : <http://gotoknow.org/blog/majusut/128056>

สกุลรัตน์ กุมพทาต.(2552).การบริหารงานตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 www.skoolrat.com(Online), Available:www.sakoolrat.com/index.php?option=com_conter

สุเมธ ดันดีเวชกุล.(2552).เศรษฐกิจพอเพียง ทางเลือก ทางรอด.กรุงเทพฯ : บริษัท ฐานการพิมพ์ จำกัด

สุรเกียรติ์ เสถียรไทย.(2547). ประเทศไทยได้ยึดแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ควบคู่กับ "การพัฒนาแบบยั่งยืน" ในการพัฒนาประเทศ. Wikipedia.org (Online), Available: [http : // Wikipedia.org/wiki/ เศรษฐกิจพอเพียง](http://Wikipedia.org/wiki/เศรษฐกิจพอเพียง)

อภิชัย พันธเสน.(2547).พุทธเศรษฐศาสตร์:วิวัฒนาการ ทฤษฎี และการประยุกต์กับเศรษฐศาสตร์สาขาต่างๆ.กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อมรินทร์

อมาตยา เชน.(2541). ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นการใช้สิ่งต่างๆ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีพ และใช้โอกาสให้พอเพียงกับชีวิตที่ดี. Wikipedia.org (Online), Available: [http : // Wikipedia.org /wiki/เศรษฐกิจพอเพียง](http://Wikipedia.org/wiki/เศรษฐกิจพอเพียง)